

Oświadczenie złożone przez senatorów Leszka Piechotę i Andrzeja Misiółka na 36. posiedzeniu Senatu w dniu 4 lipca 2013 r.

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra finansów Jana Vincenta-Rostowskiego

Szanowny Panie Ministrze!

W nawiązaniu do naszego oświadczenia, złożonego na siedemnastym posiedzeniu Senatu w dniu 3 sierpnia 2012 r. w sprawie wykładni art. 168 i 169 ustawy o finansach publicznych, w związku z pojawiającymi się wątpliwościami w odniesieniu do regulacji zawartych w art. 168 ustawy o finansach publicznych dotyczącymi pojęcia „wykorzystanie dotacji” zwracamy się do Pana Ministra o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy gdy obciążenie rachunku bankowego jednostki samorządu terytorialnego następuje w terminie wynikającym z umowy o dotację, zaś samo wykonanie przez bank dyspozycji przelewu na rzecz wykonawców następuje po upływie tego terminu, uzasadnia to stanowisko, że kwota udzielonej dotacji nie została wykorzystana w terminie. W razie odpowiedzi twierdzącej prosimy o wyjaśnienie, czy w przypadku przekazania gminie decyzji w terminie uniemożliwiającym dokonanie zapłaty – rozumianej jako faktyczne przekazanie środków pieniężnych na rachunek wykonawców – za zrealizowane zadania w określonym terminie z przyczyn niezależnych od gminy po stronie gminy winien powstać obowiązek jej zwrotu.

Zgodnie z art. 168 ust. 4 „wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona”. Z przekazywanych przez gminy informacji wynika, że w związku ze stosowaną wykładnią tego przepisu zdarzają się sytuacje, w których dotacje przekazywane są w terminie uniemożliwiającym ich prawidłowe wykorzystanie, co doprowadza do sytuacji, w których już w chwili przekazania dotacji istnieje duże prawdopodobieństwo, że dotacja będzie musiała być zwrócona.

Przykładem powyższego jest sytuacja jednej z gmin, której dotacja celowa na usunięcie skutków powodzi została przekazana przez wojewodę w ostatniej transzy w dniu 30 grudnia 2011 r. z terminem wykorzystania do dnia 31 grudnia 2011 r. Kwota dotacji została zaksięgowana na rachunku gminy w dniu 30 grudnia 2011 r. o godzinie 14.30, zaś bank, w którym gmina posiada rachunek, w dniu 30 grudnia 2011 r. realizował przelewy wychodzące do godziny 12.30. Dodatkowo zaznaczenia wymaga to, że 31 grudnia 2011 r. przypadał na sobotę, a 1 stycznia na niedzielę.

W tej sytuacji złożenie przez gminę w banku dyspozycji przelewów niezwłocznie po przekazaniu dotacji spowodowało, de facto z przyczyn niezależnych od gminy, że określone kwoty zostały faktycznie przekazane wykonawcom przez bank po 31 grudnia 2011 r. Doprowadziło to do uznania przez wojewodę, że dotacja nie została wykorzystana w terminie wynikającym z umów dotacyjnych, to jest do 31 grudnia 2011 r., z wszelkimi wynikającymi z tego tytułu konsekwencjami.

Taka konstrukcja, a przede wszystkim interpretacja przepisów prawa wydaje się nie do pogodzenia z zasadą oszczędnego, celowego i pełnego wykorzystania dotacji. Dotacje mają umożliwić, między innymi jednostkom samorządu terytorialnego, wykonanie określonych zadań, nie zaś doprowadzić do sytuacji, że ich przekazanie w sposób praktycznie uniemożliwiający terminowe ich wykorzystanie rodzić będzie po stronie jednostek samorządu terytorialnego obowiązek zwrotu udzielonych dotacji. Nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, iż w opisanej sytuacji gmina nie posiadała własnych środków na sfinansowanie zadań wynikających z umów o dotację, a nawet gdyby środkami tymi dysponowała, to i tak nie mogłaby ich przeznaczyć na sfinansowanie zadań wynikających z umów o dotację, a następnie przekazać środków z dotacji na realizację innych zadań, gdyż środki z dotacji mogą być wydatkowane jedynie na realizację zadań wynikających z umowy o dotację.

W tej sytuacji nie bez znaczenia pozostaje również kwestia liczenia terminów dokonania określonej czynności. Zgodnie z brzmieniem art. 57 §4 k.p.k., jeżeli koniec terminu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy następny dzień powszedni. Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale siedmiu sędziów z dnia 15 czerwca 2011 r., sygn. akt IOPS 1/11, uznał sobotę za dzień równoważny z dniem ustawowo wolnym od pracy.

Jako że powyższe ma niezwykle istotne znaczenie, prosimy o zajęcie stanowiska w sprawie.

Z wyrazami szacunku
Leszek Piechota
Andrzej Misiółka